ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

СЕНТЯБРЬ 10
воскресенье
1939 он
№ 209 (2909)
Сэн 10 мүнгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй ОРГАН.

Gyrenei şuxala xereg

Ene onoi sentiaabriiin 11-12 ydernyydte, manai Buriaad-Mongol respyyblikiin stolica—Ulaan-Yde goorodto, SSSR-ei oboroonilji bexizyyleigiin urihalamziin şyyberinyydei 7-doxi tiraazanь bolxoo baina. Ene xadaa gyrenei şuxala udxaşanartai, azaxiin ba politiiçeske xemzeejabuulga myn. Yiledberiiin ba myngen kampaaniiin plaanuudiiji bolzorhoonь urid ba ylyylen dyyrgelgede zoriuulagdana. Tiraazda, 46 millioon 88 mianga 800 tyxerigei, 280900 xeheg şyyberinyyd bolxo.

Manai socialiis exe oronoi—SSSR-ei azalşad xadaa, eehediingee neeseleigiiji gyrendee ygexiiji jixete xysedeg. Gyrenei urihalamza gargalgiiji gynzegii bajartaigaar ugtan, jixenyyd syymmede zaxidag baina. Aguu jixe soveed arad bolbol urihalamziiji zaxin abalgaaraa, Exe oronoo, terenei oboroonilji ulam bexizyyldegee medene. Gurbadugaar Tabanziiei (xojordoxi ziieinь viipyskiin) gyrenei urihalamza bolbol miil II xonog soo, praviitelьstvaar gargagdahan 6 milliaard tyxerigei urihalamzahaa, 1 milliaard 800 millioon tyxerigeer ylyylen zaxigdaa.

Ene xadaa exe orondoo, aguujixe leeninske-staalinska paartida ba kommunizmiin xeregte, soveed aradai preedanne baihanainь galxamşag gerşe boino. Olomillioon soveed aradai aguujixe byle soo, nyxer Staalinai, bolьşeviigyydei paartiiin ba soveed praviitelьstviin sesen xytelberi doro, halbaran xygzeze baigaa Buriaad-Mongol respyyblikiin azalşad bolbol gyrenei urihalamzanuudiiji zaxilgaraa erxim elşeenyydiiji xaruulban ba xaruulhaarşji [illegible]na.

Manai respyyblikiin xydelmerişed, kolxooznikuud, soveed intelligeence xadaa Staalinska Gurbadugaar Tabanziiei (xojordoxi ziieinь viipyskiin) gyrenei urihalamziiji, byxiideeree 25 millioon ylyytei tyxerigte zaxiba, tereen soohoo, kolxooznikuudai dunda 3 millioon 52 miangan tyxerigei obligaacanuud taraagdaa, byxii deeree—yngeregşe zileexihee 8 millioon tyxerigeer ylyylhen baina.

Gyrendee urihalagdahan myngen xadaa byxiidee oronoigoo oboroonilji ulam bexizyylelgede, aradai azaxiin halbaran xygzelgede, azalşadai zargalta [illegible]baidalai xysetelgeer xygzelgede zoriuulagdadag.

Xojordoxi tabanziiei plaanai johoor, promiişlennostiiin produukcanь 43 milliaard tyxerighee 93 milliaard tyxerig xyrter urgaxa johotoi baigaa, bodoto deeree, 1937 ondo 96 milliaard tyxerigte xyrehen baina.

Xojordoxi Tabanzii soo, xydee azaxiin valovoi produukcanь 1,5 daxin urgaa. Socialiis gazartariaalan xadaa xyseen tygeseer halbaran xygzeze baina. Zii byride 7-8 milliaard pyyd tariaa urguulan abxa gehen, nyxer Staalinai daalgabari amzaltatalgaar dyyrgegdeze baina—byri 1937 ondo 7 milliaard 340 millioon pyyd oroohoto tariaanai urgasa xuriaagdahan baigaa. Soveed aradai azabaidaliinь xyxiyy sengelig ba kylьtyyrne bolonxoi. Aradai xereglelgiin xemzeeji deeşelyylgeer, xojordoxi Tabanziiei plaan bolbol xojor ba xojorhoo ylyy daxin ylyylen dyyrgegdee. Ede byxii xadaa socialiizmiin galxamşag ilaltanuud myn!

SSSR-ei oboroonilji bexizyylgiin urihalamziin şyyberinyydei 7-doxi tiraazda beledxelei xydelmeri tyleg jabaza baina. Burkopsojuuz, Burmongollestreest, Burmnogopromsojuuz ba busad organizaacanuudai kollektiivyydeinь dunda, 7-doxi tiraaziin tuxai agitacioonno-maassova xydelmerinyyd, todorxoilon xelebei, xeereldeen, auglaanuud g. m. yngergegdeze baina. Urihalamziiji taraalgada tuilahan amzaltanuudaa bexidxexiin tula, tede kollektiivelxid erşemteigeer xydelmerilze bainad. Ulaan-Ydiin şilei zavoodoi xydelmerişed, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşed ba slyyzaşçiner bolbol şine urihalamziiji zaxilgiin ezlihen darii gy, ali tyryyşiinь ydernyydtee 77000 tyxerigte bişyylhen baigaa. Sentiaabriiin 1-de, tere syymmenь 290.000 tyxerigte xyrter yrgegdehen baina. Iimenyyd zişeenyyd elbeg ba olon baina.

Xede xeden aimag, raioonuud bolbol gurbadugaar kvaartalai myngen kampaaniiin plaaniiji dyyrgelgede muubişe zişeenyydiiji xaruulba. Bargazanai ba Biçyyrei aimaguud xadaa nalogovoi tatarinuudiiji dyyrgelgeer, respyyblike soogoo tyryy huurida jabana. Zişeelxede, Biçyyrei aimag xadaa sentiaabriiin 1-nei medeegeer 94,4 proc. ba Bargazanai aimag—90 şaxuu proc. g. m. dyyrgehen baina.

Zygeer, zarim finaansova oorganuudai, predprijaatinuudai, partiiina ba soveed organizaacanuudai xydelmeridenь niieed olon dutuu dundanuud baihanь elirene. Selengiin paroxoodstviin sydoremoontno zavoodoi kollektiiv bolbol 77.720 tyxerigei şine urihalamziiji zaxihan baigaa. Tiigeed, sentiaabriiin 1-nei medeenei johoor, tere syymmenь 74.220 tyxerig xyrter dooşoo bolhon baixa jym. Ende, urihalamza zaxiuulalgiin amzaltiiji, saaşadanь bexidxexiin tylee bodoto xemzeejabuulganuud oroidooşji abtanagyi. Urihalamza barigşadiiji kylьtyyrneer obsluuzivalalga emxidxegdeegyi baihaar. Ulaan-Ydiin, niutagai promiişlennostiiin tipograafi, BMASSR-ei SNK-gei dergedexi xargii zamai ypravleeni, Burkniige, Narkomzeem ba busad organizaacanuud bolbol urihalamza zaxigşadhaa, tedenei aavgust hariinь oruulaltiiji myneе xyrter sberkaassada tuşaagaagyi baina. Ulaan-Yde goorodoi gegeerelei tahag xadaa aavgustiin tyryyşiin xaxad soo, zaxigşadhaa orohon myngiiji tahagaigaa xeregselde gargaşalzarxihan baiba. Gadna, Ulaan-Yde goorodoi Centraalьna raioondo, yngeregşe ziide zaxigdahan 580 miangan tyxerigei obligaacanuud, ezedenь ygteegyi baina.

Urihalamza zaxihan myngenei oroltiiji emxitelgeer ba xysedeer xangaxa şuxala. Tereşelen, urihalamzada bişyylhen myngiiji bolzorhoonь urid oruulalga—ton xyndete xereg myn. Zygeer, zarim aimaguud, predprijaatinuudai xytelberilegşed bolbol ene xydelmeriiji tolgoilnogyi. Elirxeilen xelebel, Selengiin aimag xadaa sentiaabriiin 3-nai medeegeer, şine urihalamziin myngenei oroltiiji—1,2 proc., Zakaaminai aimag—2,1 proc., Bauuntiin raioon—2,5 proc. g. m. xangaa.

Tiraazda beledxelei xydelmerinyydtei xolbogduulan myngen kampaaniiin plaaniiji dyyrgexe şuxala baibaş haanь, xangaltagyi pokazaatelьnuudtai aimaguud yseen bişe bii. Xiaagtiin aimag xadaa sentiaabriiin 1-nei medeegeer, gurbadugaar kvaartalai nalogovoi tatarinuudai oroltiiji miil 31,6 proc., Tarbagatain raioon—43,5 proc., Xoriiin aimag—18,7 proc. g. m. dyyrgeze baina.

Dursagdagşa faaktnuud xadaa manai xydelmeridexi dutuunuudiiji eliryylen xaruulna. Tiime tula, dutuu dundanuudaa darii usadxalga—ene yderei şuxaliin şuxala zoriigo boino. SSSR-ei oboroonilji bexizyylgiin urihalamziin şyyberinyydei 7-doxi tiraaziin bolxo yder—sentiaabriiin 11-12 oirtoo. Ene yderiiji şine şinenyyd amzaltanuudaar, tiraazna komiissada raaport ygexe erxe oloigoor ugtaxiin tylee bolьşeviigşelen temeselge—byxii partiiina, soveed, obşçeestvenne ba finaansova organizaacanuudai, predprijaatinuudai ariuun ujalganь myn.

BOLZORTO ALBANAI RIADOVOI SOSTAAVIIJI RKKA-gei ZERGEHEE UDAANBOLZOROI AMARALTADA TABIXA TUXAI

SSR SOJUUZAI OBOROONIIN NARKOOMOI

PRIKAAZ

Sentiaabriiin 4. №163 *Goorod Moskvaa.*

1. Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin ba pograniiçna ba dotoodo oxraaniin seregyydei zergehee, bodoto albanai togtoogdohon bolzoriiji dyyrgehen deereheenь, bolzorto albanai riadovoi sostaaviiji udaanbolzoroi amaraltada tabixa:

a) 2-ziiei albanai bolzortoi çaastьnuudhaa—1937 onoi tatalgiiji;

b) 3-ziiei albanai bolzortoi çaastьnuudhaa—1936 onoi tatalgiiji.

2. Tabiiga xexedee:

a) RKKA-gei xuuraizam ba agaarai xysenyydhee—ene oni sentiaabriiin 20-hoo dekaabriiin 1 boltor;

b) Pograniiçna ba dotoodo oxraaniin seregyydhee—ene onoi dekaabriiin 30 boltor.

3. Leningraadska, Kiijevske tusxai, Beloryysske tusxai, Moskoovsko, Kaliininska ba Xaarьkovska vojeenne ookruguudai seregei byxii çaastьnuudta ba ycrezdeeninyydte albaxeze baihan udaanai ulaanarmeicyydei tabiigiiji, nege hariin torşo soo barixa.

Tus Prikaaziiji byxii rootonuud, eskadroonuud, batareinuud, komaandnuud, otriaaduud ba divizioonuudta sonosxoxo.

Oboroonii Narkoom, Soveed Sojuuzai maarşal K. Voroşiilov

RKKA-de EELZEETE TATALGA TUXAI

SSR SOJUUZAI OBOROONIIN NARKOOMOI

PRIKAAZ

Sentiaabriiin 4. №164. *Goorod Moskvaa*

Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin, Uhan-Seregei Floodoi ba dotoodo ba pograniiçna oxraaniin seregyydei bodoto albanda—ene onoi sentiaabriiin 15-haa oktiaabriiin 15 xyrterxi yie soo tataxa:

a) 1919 ondo tyrehen graazdanuudiiji bygediijinь;

b) 1918 onoi xojordoxi xaxadta tyrehen graazdanuudiiji;

v) tatalgiin xoişoluultiiji dyyrgehen, axanahatai graazdanuudiiji;

g) ene ziide huraisalai dunda zavedeeninyydiiji dyyrgehen, 1920 ba 1921 onuudta tyregşe graazdanuudiiji;

b) xoişoluulta xereglexe baihan ba 20 nahatai bolhon, huraisalai dunda zavedeeninyydei huragşadiiji;

2. Urdanь, xoişoluulganuudiiji xereglexe baihan, 1909 ondo tyrehen graazdanuudiiji tatalgahaa syleelxe ba xojordoxi kategooriiin zapaasta tooloxo.

Oboroonii Narkoom, Soveed Sojuuzai maarşal K. Voroşiilov.

AVIACIOONNO-SPORTIIVNO KOMIISSIIN ZASEDAANI DEERE

Sentiaabriiin 3-nai yder, Soveed Sojuuzai Geroi kombriig Spiirinei tyryylelge doro, Çkaalovai neremzete, SSSR-ei Centraalьna Aeroklyybei aviacioonno-sportiivno komiissiin zasedaani boloo. Ene zasedaani deere „Staalь—7" samolioodoi ekipaaz Şebaanov, Matveejev ba Baikyyzov gegşedeer aavgustiin 28-nai yder xegdehen tyrgen niidelgiin dyngyyd gargagdaba.

Şebaanov, Matveejev ba Baikyyzovei tyrgen niidelge tuxai materiaalnuud bolbol „S" klaassaar, tyrgen niidelgiin ulasxoorondiin niidelge bolzo batalagdaxiin tulada ulasxoorondiin aviacioonno federaaciin (FRI) preziidiymde elьgeegdebe.

Xereg deerenь bejelyylxe şuxala

Zakaaminai aimagai, Yiegşenei somonoi, Kaliininai neremzete ba „Socialiizm" kolxoozuud xedii daxin soc. sorevnovaaniiin doogovor xehen baibaş haa, tere doogovoroigoo gyisedxeliiji şalgadaggyi, aliinaigaaş tyryylhen gy, ali xosomdohoniiji medelsengyi yngerdeg baina.

Uşar iimehee, socialiis sorevnovaaniiin doogovor batalan, terenee xereg deerenь bejelyylze, xehen byteehenee şalgalsaza baixanь, tus kolxoozuudai xyndete zoriigo myn.

B. ŞOJOONOV.

Moskvaa—Sverdloovskiin raioon—Sevastoopolь—Moskvaa

BKP(b)-ein CK—NYXER STAALINDA, SSSR-ei SNK—NYXER MOOLOTOVTO NKO—NYXER VOROŞIILOVTO

RAAPORT

Ene onoi aavgustiin 28-nai yder, Agaarai Graadaanska Floodoi xydelmerilegşed—negedexi pilood N. P. Şebaanov, xojordoxi pilood V. A. Matveejev ba inzeneer-radiist N. A Baikyyzov, bidener bolbol 960 morinoi xysenyydtei xojor motoortoinuudtai „Staalь—7" samolioodoor Moskvaa — M. Bryslaanska (Sverdloovso oobiastь)—Sevastoopolь—Moskvaa marşruudtaigaar, 5068 kilomeetr gazarta, aşaagyigeer, buulgyi niidelge xebebdi.

Bidener bolbol çaas soo dunda zergeer 404,936 kilomeetr jabaza, ene gazariiji 12 çaas 30 minuuta 56 sekyynd soo jabaabdi.

1938 onoi ijyyniiin 8-nai yder, 960 morinoi xysenyydtei xojor motoortoi „Amio—370" samolioodoor çaas soo 400,810 kilomeetr jabaza; francuuzska lioodçig M. Roossi gegşiin tuilahan, ene klaassai ulasxoorondiin rekoordiiji ene niidelgeeree ilaabdi.

Manai niidelge tuxai byxii materiaalnuud xadaa 1938 onoi sentiaabriiin 3-nai yder, Çkaalovai neremzete, SSSR-ei Centraalьna Aeroklyybei sportiivno komiissaar xaragdahan ba batalagdahan baina.

Jixe aşaataigaar niidelgede beledxexe saaşanxi xydelmeriee yrgelzelyylxe bainaabdi.

„Staalь—7" samolioodoi ekipaaz: N. ŞEBAANOV, V. MATVEEJEV, N. BAIKYYZOV.

(TASS).

Tyrgen niidelge

1939 onoi aavgustiin 28-nai yder, oordento pilood N. P. Şebaanov—samolioodoi komandiir, xojordoxi pilood oordento V. A. Matveejev ba boortradiist inzeneer N. A. Baikyyzov sostaavtai ekipaaz bolbol Moskvaa—Sverdloovskiin raioon—Sevastoopolь—Moskvaa marşruudtaigaar, 5068 kilomeetr gazarta „Staalь—7" samolioodoor 12 çaas 30 minuuta 56 sekyynd soo tyrgen niidelge xebe.

Ene traassa deere çaas soo 404, 936 kilomeetr jabaa.

1938 onoi ijyyniiin 8-nai yder, francuuzska lioodçig Roossi gegşiin 5 miangan kilomeetr gazarta baiguulhan tyrgen niidelgiin ulasxoorondiin rekoord xadaa çaas soo 400,810 kilomeetr bolhon baigaa.

Niidelgiin tuxai byxii materiaalnuudanь batalagdaxiin tulada, Çkaalovai neremzete, SSSR-ei Centraalьna Aeroklyybei aviacioonno-sportiivno komiissada ygtebe.

(TASS).

Samolioodoi ekipaaz

„Staalь—7" samolioodoi komandiir Nikolai Petroovic Şebaanov bolbol 20 ziiei niidelgiin praaktikatai, eneeneigee 14 ziide Moskvaa—Keniksbeerg geze ulasxoorondiin liini deere xydelmerilhen baina.

Şebaanov bolbol 1899 ondo Vorooneezsko oobiastiiin Prokyroovko seloodo agranoomoi bylede tyrehen baina. 18 nahatai balxadaa aviacioonno kyyrsnyydte huralsahan baigaa. Lioodçig-istrebiitelь Şebaanov xadaa Tyyliiji xamagaalalgada, Denikiniiji butasoxilgodo xabaadalsahan jym.

1923 ondo „Deryliyyit" oobşçestvodo iineine lioodçigoor xydelmerilee.

Praviitelьstvo bolbol nyxer Şebaanoviiji Ulaan Odonoi oordenoor ba Leeninei oordenoor şagnahan baina.

Samolioodoi xojordoxi pilood Vladiimir Arseentьjevic Matveejev bolbol Agaarai Graadaanska Floodto xydelmerilxe zuuraa, millioonhoo ylyy kilomeetr niidee.

1895 ondo Jarosiaavlьda tyrehen baina. Imperialiis dainai yjede aviacioonno hurguuii dyyrgehen ba baruun-urda froont deere temeseidehen baina.

Matveejev xadaa Leeninei oordenoor şagnagdanxai.

Nikolai Baikyyzovoi 4 nahatai balxada, Ryzaajevka staanciin maşinist jabahan tereenei esegiiji 1905 onoi revoliyycede xabaadalsahanainь tylee Sibiirьte sylehen baina.

Revoliyyciin hyyleer, Nikolai Baikyyzov bolbol dunda hurguuli dyyrgeze, zavoodto elektromontiooroor xydelmerilehen baina. Moskoovsko elektrotexniiçeske instityydte orood huraza balxadaa, „Dobrolioot" oobşçestvodo radiistaar xydelmerilledeg baigaa.

Baikyyzov bolbol poliaarna ekspediicenyydte xabaadahan, Agaarai Graadaanska Floodoi pilooduudtai xeden arbaad reisenyydiiji xehen baina.

XILIIN SAANAHAA TELEGRAAMMANUUD

Marioonetoçno zasaguuddaxi seregyydei vosstaani

Çyncиn, sentiaabriiin 7. „Çzynianaibao" gazeed bolbol Ciaiaaniiin yjeezdde (Xenaanь proviinco) marioonotoçno zasaguuddaxi seregyydei, xitadai 400 soldaaduudai antijapoonsko vosstaani tuxai medeesene. Vosstavaalagşad xadaa komandiir Mananьmiintejee xamta xitadai nacionaalьna aarmiiin talada orohon baina. Edener xadaa 6 pyiimiood ba japoonsko 350 vintoovkanuudiiji abba. Vosstavaalagşadai, nacionaalьna aarmida negedehenenь hyylde japoonsko garnizoon atakovaalagdaba. Japoonsko 37 soldaaduud ba japoonsko batalьoonoi komandiir Otaa gedeg aluulhan baina. (TASS).

PERYYGEI NEITRALITEED

Nьju-loork, sentiaabriiin 9. Jynaited preess aagenstviin medeesehenei johoor, Peryy xadaa eerlingee neitraliteed tuxai sonosxohon baina. (TASS).

Koreiske, mançzuurska ba dotoodo mongoloi seregyydte vosstaani

Çyncиn, sentiaabriiin 4. „Centraalь nьjuus" aagenstviin medeesehenei johoor, aavgustiin 29-de, Çzysiantçeen goorodto koreiske soldaaduudai vosstaani bolhon baina. Vosstavaalagşa otriaad ba japooncuudai xoorondo xeden baildaanuud bolbo. Xojor talahaa ton jixe geegdelnyyd yzegdebe. Japoonsko xeden ofiiceernyyd aluulba. Vosstaani xadaa Kaifiinьhaa japoonsko şine seregyydei jirehenei hyylde daragdahan baina.

„Sentraalь nьjuus" aagenstvo bolbol xitaduudai talada Mançsoy-go şadaral soldaaduudai maassova oroigo tuxai medeesene. Xeden yderei saana, Xybei proviinciin zyyntee 1472 xyn tootoi, mançzuurska seregyydei otriaad bolbol japooncuudta esergyy ataakiiji darii xehen baina. Japooncuudta esergyy bogonixon bolzoroi torşo sooxi baildaanai hyylde, otriaad xadaa xitaduudai talada orohon baina. Xitad seregyydei talada orohon soldaaduud xadaa 1813 vintoovkanuudiiji ba busad olon tooto buunuudiiji asarba.

Xenaanь proviinciin zyyntee, mançzuurska seregyydei 200 xyn tootoi nygee otriaadanь, xitad seregyydei talada hain duraaraa orohon baina, edener xadaa 105 vintoovkanuudiiji asarba.

Aavgustiin 27-do, Batoygei urda teexi raioondo, Dotoodo Mongoldoxi soldaaduudai poolk vosstavaalba. Soldaaduud xadaa Jy Çenь-iinei komaandovani doro, japooncuudta esergyy baildaanai hyylde, xitaduudai talada orobo. (TASS).

URDA AFRIKAANSKA SOJUUZ XADAA GERMAANITAI XOLBOOGOO TAHALBA

Nьju-loork, sentiaabriiin 5. Urda-Afrikaanska sojuuzai parlaamentiin 147 xynyydei 80 xyniinь, Germaanitai xolboogoo tahalxa geze togtoobo. (TASS).

Poolьşodo aanglo-francuuzska urihalamza

Loondon, sentiaabriiin 7. Ysegelder ydeşe soglaşeeni batalagdaba, terenei johoor, Aangli ba Fraanca xadaa Poolьşodo 8,5 millioon fyynt sterliingiin xemzeetei myngen urihalamza tabina.

(TASS).

Kanaadada parlaamentiin zarlalga

Loondon, sentiaabriiin 2. Reiterei medeesehenei johoor, sentiaabriiin 3-da, Kanaadada parlaament zarlagdaxanь.

(TASS)

Avstraali xadaa Germaanida dain sonosxobo

Nьju-loork, sentiaabriiin 3. (TASS). Avstraliiiska praviitelьstvo xadaa Germaanida dain sonosxobo.

PARTIIINA AZABAIDAL

НАЙН ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА

БМАССР-эй Наркомпросой дэргэдэхи партийна организаци 9 агитаторнуудтай, тэдэнэйнь дунда коммунистнүүдшье, комсомолнуудшье, партийна бэшэ большевигүүдшье бии. Агитаторнуудань, һунгалтын 13-хи участок дээрэ агитационно-массова хүдэлмэри ябуулна. Парти ба правительствын тоггоолнуудые, уласхоорондын байдал тушаа ба нютагуудай Соведүүдтэ һунгалтын Положениие ба һунгалтын удхашанар тухай һайтар хэлэжэ үгэнэд. Тэдэнэр хадаа һунгашадай дунда эдэб һонин зүйлнүүдые газета дээрэһээ уншаад, һүүлдэнь тэрээнээ тайлбарилан хэлэдэг байна. Агитаторнуудайнгаа ерэхэдэ, һунгашадань халуу наар угтадаг. Илангаяа эхэнэрнүүд болбол ойлгогдоогүй асуудалнуудые агитаторнууд-haa асуужа тодорхой харюу абалаг дээрэһээ, ехэ һонирходог ба активна хабаадана. Гадна, тэдэнэр хадаа агитаторнуудайнгаа хүдэлмэри тухай һайн һайшаал үгэдэг байна.

Агитаторнууд нүхэд Шатилова, Орленко, Шадрина ба бусад болбол даалгабаринта хүдэлмэридөө дуратай һайнаар хандадаг юм. Планайнгаа ёһоор, участогуудтаа ошожо хүдэлмэри ябуулдаг байна. Парторгые ороло гшо нүхэр Осипов болбол участогтаа ябажа, агитаторнуудай хүдэлмэриие шалгадаг ба агитаторнуудта практическа туһалана.

Эдэ агитаторнууд болбол өөһэдынгөө участогайхидые сентябриин 6-ай амаралтын үдэр антирелигиозно музейда абаашахаар бэлэдхэжэ байна.

О. Г.

XEZEE HAIZARXAB?

Bargazanai aimagai, Barxanai selbsoveedei, kolxoozniguudai dunda agitacioonno-maassova xydelmeri ton muugaar tabigdanxai. Moolotovoi ba Kaganoovicin, nerem ete kolxoozuudta niutaguudai depytaaduudai Soveedyydte hungaxa tuxai Poloozeeniiji azalsaita oilguulxiin zoriigoor jamarsji xydelmeri jabuulagdanagyi.

Dursagdahan kolxoozuudai dergedexi partiina exin organizaacanuud bolbol RSFSR-ei ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedyydel hungaltiiji yngergegdehenei hyyleer agitacioonno-massova xydelmeriiji martahan baina. Moolotovoi ne remzete kolxoozoi dergedexi partorganizaaca (partoorgans nyxer Rinciinoo) bolbol agitacioonno-massova xydelmeriiji ynder xemzeede tabixiin tula jamarş xydelmeri xenegyi.

Tus partorganizaacanuud xadaa politmaassova xydelmeriiji haizaruulxa tuxai BKP(b)-ein OK-gei biyroogoi ba partiina aktiivuudai suglaanai togtoolnuudiiji bejelyylnegyi geze temdeglexeer bolno. Saşadaa ene mete faaktnuudiiji teseze baixaar bişe, paartiin Bargazanai aikoom anxaralaa serbjooznoor tabixaar boloo.

V. G.

Xelseed, terenee martana

Buriaad-Mongoloi gosbaankiin dergedexi partiina exin organizaaca xadaa 16 çleenyydtei, 11 kandidaaduudtai, gadna, 20 garan xynyyd—BLKSM-ei çleenyyd ba partiinabişe bolbşav igyyd nileed olon baixa jym. Zygeer, tedenerei dunda bolbşeviig paartiin geroiiçeska istooriiiji yzelge, ton muusa tabigdanxai. BKP(b)-ein CK-gei 1938 onoi nojaabriin 14-nei togtoolol garhanai hyyleer, BKP(b)-ein istooriiji yzexe kryzoog emxidxegdeze, tereendenь 20 garan xynyyd xabaadahan bolboş, mynөө xyrter „xuriaangii kyyrsiin" xojordoxi byleghөө saaşaa xolo oşoogyi. Ijyyb harahaa sentiaabarь xyrter kryzoogoinь zan aaл ugta boloogyi. Eneenei şaltagaaniiji medexiin tylөө, partorganizaacinn sekretaarь nyxer Bogdaanov bolbol kryzoogolxidtei xedil daxin indeviduaalьna xөөrelдөө yngergөө, teed jamarşi rezyltaad tuilaagyi baina. Ene kryzoogto xabaadagşadai olonxinь komsomoolьcuud jym, teed komsomoolьsko exin organizaaciin sekretaarь nyxer Syliimov bolbol ene xeregte anxaralaa ton bagaar tabina. Hajaşag, partiina ba komsomoolьsko xamtarahan suglaan bolzo, tus asuudaliiji tusxailan xelsehen ba kryzoogto jabaza yzedeg komsomoolьcuud xadaa zaniaatidaa aktiivnaar xabaadaxabdi geze medyylhen baina.

38 xynyyd xadaa bolşşivizmiin istooriiji өөhedөө yzened, tedenei dunda—BKP(b)-ein çleenyyd ba kandidaaduud 17. Zygөөr, partiina organizaaciin biyro xadaa xen jamaraar ba xedildexi bylegte yzeze baihiiji mededeggyi. Gadna, 6-7 kommuniistnuudanь jamarşji ycoodto abtaagyi. Ijyyb harada, „BKP(b)-ein istooriin xuriaangii kyyrsiin" negedexi bylegөөr teoretiçeske konfereence yngergegdexөөr xaraalagdahan aad, mynөө xyrter bejelyylegdeegyi, xarin teoretiçeske konfereenciiji yngergexe tuxai xelsexejeeşji bolişonxoi baina. Ede faaktnuud xadaa, xelseed terenee martahiijinь gerşelne.

Ene xeregte, paartiin Ulaan-Ydiin Centraalьna raikoomoi xabaadaxanь ton şuxala baina.

Kommunist.

Агитационно-массова худэлмэри найнаар ябуулагдана

Зэдын аймагай, Цаган-Ухынай сельсоведэй „Галай-Очин" колхоздо агитационно-массова хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана.

Жэшээлхэдэ, таряа хуряалгын № 2 бригада дээрэ, таряанай хуряалгын ve coo 18 номер бригадань ханын газета гаргагдаа. Тэрээнэй редколлеги—нүхэд Банзараксаев Д., Банзаров ба бусад—газедее һонирхолтойгоор гаргадаг байна.

Гадна, нүхэд Банзаров ба Банзараксаев гэгшэд хадаа колхоз дээрэ эрхим агитаторнууд юм. Эдэнэр, мүнөө № 2 бригадынхидай дунда болхоёо байгаа, нютагай Соведүүдэй һунгалтын Положениин тухай 4 дахин занятихеба. Мүн тэрэшэлэн, гадаадын ба дотоодын байдалнууд тухай тэмэр хөөрэлдөө үнгэрөөдэг байнад. Ажалшад хадаа активнаар хабаадажа, һонирходог ба олон асуудалнуудые асуужа, хангалтатай харюу абаад.

Ц. Алтайский.

Hungaltada beledxel xangaltagyi

Ulaan-Yde gorodoi, bazaarna ypraavleenii(direktoriinь Şabliin) bolbol azalşadai depytaaduudai niutaguudai soveedyydte hungaltada beledxelei xydelmeriin talaar biraiai xydelmeri jabuulza şadaagyi baina.

Bazaarna ypraavleenii xadaa zurgaan agitaatornuudiji olozo, tedenereie uçaastoguudtaa xubaarilan ygelgөө byxii xydelmeree xizaarlazarxıco. Ede oldohon agitaatornuudiinь өөd өөdingөө uçaastoguud deere sentiaabriin 7 xyrter oşoogyi, agitacioonno xydelmeri jabuulagyi baina.

Iime xangaltagyi xydelmeriiji udaan tesexe argagyi. Tiimehee, agitacioonno xydelmeriiji oiriin ydernyydte yndehөөrenь haizaruulxiiji bazaarna ypraavleeniin xytelberilegşedhөө ereg-dene.

D.C.

ZURAG DEERE: Xolto-Balgalai aimagai, „II tabanzil" geze evenkiiske kolxoozoi agnuuşadai baira.
(Petroovoi foto-etiyyd)

Оборонно худэлмэриие улам шангадхаха

„...Улаан Армиие, Улаан Флодые, Улаан Авиациие, Осоавиахимые бүхы хэмжээгээрэнь хүсэжүүлхэ ба бүхэжүүлхэ хэрэгтэй"—гэжэ нүхэр Сталин болбол пропагандист Ивановто үгэһэн историческа харюу соогоо бэшээ һэн. Энэ историческа заабариие зэрим предприятинуудай, учреждениинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд бодото лээрэнь хүсэд бэелүүлэжэ шадаагүй байна. Жэшээлхэдэ, Многопромсоюзай (түрүүлэгшэнь Григорьев) дэргэдэхи нютагай ПВХО-гэй начальник Шегельский хадаа коллективайнгаа дунда оборонно хүдэлмэриие мууса ябуулна. 1939 оной нюурта, ПВХО-гэй нэгэшье значкистые бэлэдхэгүй. Мүн тэрэшэлэн, многопромсоюзай системын бүхы артельнүүдтэ 5 хоног бүри военно үдэр үнгэргэгдэхөөр хэлсэгдэһэн аад, тэрэниие хүтэлбэрилэхэ хүншье олдоогүй зандаа.

ПВХО-гэй начальник Шегельский хадаа энэ жэлдэ сэрэгэй алабанда ошохо призывнигүүд—1918-19 оной хүбүүдэй дунда мүн ямаршье хүдэлмэри ябуулаагүй.

Харин тэрэнэй ороно, Шегельский хадаа многопромсоюзай системын артельнүүдэй дунда полит. массова хүдэлмэри ябуулахые хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадхан директив эльгээжэ, һанаагаа амаршаһан байна.

Оборонно хүдэлмэриие һайжаруулалга ба дээрэ дурсагдахан дутуу дундануудта эсэс габилга хадаа многопромсоюзай хүтэлбэрилэгшэдтэ партийна ба комсомольско организацинуудай тон шухала уялгань болоно.

С. ЦЫР.

Kolxoozuudiiji byxezyylelgede zoriuulagdana

Egete, sentiaabri 6. (Manai speckoorrhoo). Egetiin ba Kyrbiliin MTS-yydei dergede bolhon suglaanuudta xabaadagşa kolxoozniguud, MTS-yydei xydelmerilegşed SSSR-ei Verxoovno Soveedei eelzeete bişe IV Seessieer batalagdahan, xydөө azaxiin naloog tuxai şine zakooniiji jixeer haişaahan ba demzehen baina. Edener bolbol kolxoozuudai saaşadaa ulam byxezelgede, kolxoozniguudai şanga şadaltai ba xyxiyyn azabaidalai badaran xygzelgede, paarti ba praviitelstvin, nyxer Staalinai ton jixe anxaralaa tabidag baihiinь temdeglened.

Ynegetein somonoi, Ordzonikidziin neremzete kolxoozoi malazalai feermiin haalişad bolbol xydөө azaxiin naloog tuxai zakooniiji zybşen xelseze baina. Ede haalişad xadaa 1940 onoi viistavkede byyli feermee ree xabaadaxiin tylөө temesexebdi geze medyylbed.

— Ene şine zakoon xadaa—geed tus feermiin axalagşa haalişa, 5 zilei torşo soo negeş tyliiji xoroongyi, xaruulhaza jabahan nyxer Myrzinaa, өөrilngөө ygiiji exilne,—bidenei byri hainaar xydelmerilxiiji, doxoodoo byri jylxedxexiiji uriaalna, ene galxamşag zakoon xadaa bide, kolxooznigudai yyge xyxiyyneer ba şanga şadaltai azabaidaltai bolxiinь tula byxildөө zoriulagdahan baina.

YÇOODHIJ XEN XYTELBERILXE JOHOTOIB

Mynөө, Xoriiin aimagai kolxoozuudta, paarti ba praviitelstviin togtoolol johoor, tomo yyiterei malnuudai yçood jabuulagdaza baina. 5 kolxoozuud bolbol yçood xelgiiji instryykciin johoor dyyrgee. Komissaanuud xadaa zoovetpersonaalnuudaar xysed xangagdanxai.

Gadna, tomo yyiterei malnuudiji yçood xelgede BMASSR-ei UNXY-gei ton xariuusalgagyigөөr, xalşa xeregeer xandaza baihan jabadaliiiinь serbjooznoor temdeglexe şuxala. Ene xadaa yçood tuxai materiaalnuudiiji abanagyi, terenei dokymeentiinь sag soonь foormilnogyi.

UNXY bolbol tomo yyiterei malnuudiji yçood xelgede gazartariaalangai oorganuudai adali xariuusaxa fihanaa martaxa johogyi.

Selengiinski.

NIUTAGAI HONINUUD

Şagnal abba

Biçyyrei MTS-iin kombainoor nyx. Anika Paavlov xadaa 320 gektaar tariaa erxim hain şanartaigaar xuriaan abza, 170 kilograamm goriuuça ekonoomi xehen ba myn taraaktortaa 250 kilograamm ekonoomiloo.

Nyx. Paavlov bolbol uriaalgada erxim hainaar xydelmerilze, deere dursagdahan amzaltanuudiiji tuilaza yyrgeehen tylөө, MTS-iin direekcе xadaa nyx. Aniikiiji şagnahan baina.

R. B.

Ydeşiin hurguuli

Ulaan-Ydiin, ydeşiin № 1 dunda hurguuli bolbol 1939-40 onuudai hurşaalai şine ziliiji hain beledxeltaigeer exilebe. Ene hurguulida—4-dexihөө 10-daxi klaass xyrterenь, xamtadaa 235 huragşanar, tusaxaita azalaigaa. hyyleer (ydeşiin 7 çaashaa), huraza baina. Tus hurguuli bolbol hurgagşadai sostaavaar xysed kompleektovaalagdanxai. Tereenhee gadna, ycөөbnigyydeer, tetraaduudaar ba busad şuxala zylnyydeer xangagdahan baina.

Xuriaalga dyyrebe

Beçyyr. Ara-Kereetiin somonoi, „Kominteerne" kolxooz (tyryylegşenь nyx. Symsyynov) xadaa oroohoto kyltyyrlin xuriaalgiin sentiaabriin 3-da dyyrgebe. Mynөө, ene kolxooz xadaa tariaa hyrilelge, soxiigo ba tariaaji gyrende tuşaalgiin xydelmerinyydiiji exilee.

K.

RESRYVBLIKIIN POOLINUUDHAA

XORI BA JARUUNADA ZAKOON XAZAGAIRUULAGDANA

Pogroomno seloo, sentiaabrь 5. (Manai speciaalьna korrespondeenthee). „Xamagai tyryyn buxalnuudhaa, soxilgiiji emxidxeze, MTS-yydei molotiilkanuudai syydke ry-rlde 20 çaashaa dooşo bişe xydelmerilgiiji xangaza, xadalgiiji exilhenei hyylde 3-5 xonoghoo xozom bişe tariaanai soxilgiiji exilxe" geze „1939 onoi urgasa xuriaalgada ba xydөө azaxiin produuktnuudiiji beledxelgede beledxexe tuxai" BKP(b)-ein CK-gei ba SSSR-ei SNK-gei togtool soo todo elieer ba oilgostoigoor xelegdene. Tiin, ene şuxala zaabariiji haitar medeze baibaşji, Xoriiin ba Jaruunain aimaguudai xytelberilegşed bydyyligeer xazagairuulza baidaganь galxaltai. Edener xadaa xuriaalgiin xydelmerinyydiiji zybөөr zoxilduulan jabuulalgada şuxala anxaralaa tabidaggyi, tereende yngeregşe ziileixideel adaliaar,—xariuusalgagyigөөr, xalşaxeregeer xandaza, tereniiji samotoogto tabiaad baina. Tus aimaguudta yngeregşe ziilde tariaa soxilgiiji xabarai tariigiin exilxe xyrter udaaruulagdahan jym, xarin mynөө tereenhee zoxixo yroog, viivod xeegyi baina.

Mynөө, sentiaabriin 5-da Xoriiin ba Jaruunain aimaguud bolbol tariaa xuriaalgiiji ton aali teempteigeer (20 xolo garan xonoglo) jabuulza, plaanaa 60 garan proceent dyyrgeze baina. Olonxi kolxoozuudanь tariaanai hyrilelgiin ba soxilgiin xydelmerinyydiiji emxidxeegyi, urgasaja xadaza dyyrgeheneigee hyylde soxilgo jabuulxabdı geed huuna. Xezengiin MTS-iin xabaatai kolxoozuudta tariigiin plooşçadiinь 4-nei 3 xubi xadagdahanşji haa, hyrilelge, soxilgo ba gyrende tariaa tuşaalga xadaa olonxi kolxoozuudtaнь exileedyi baina. Tus MTS-iin direektor nyxer Nefeetьjev, direektoriiji politiçeske talaar orologşo nyxe Ziilkin gegşed mynөө xyrter, ujalganuudaa xysed oilgoogyi, şi tereeniiji xexeş, bi tereeniiji xexeb geze buliaaldaza baidag. Edener xadaa xydelmerinyydei dyyrgelgiiji şalgadaggyi. Kombainoornuud, traktoriistnuudai erximeer xydelmerilxe xeregtenь tuhalamzanuudiiji xangadaggyi baina. Direektor nyxer Nefeetьjev xadaa xuriaalgiiji, stooloigoo xazuuda huugaad ba telefoonoor saarhaar, telefoonoor xytelberilxe jixe duratai.

Niutagai xytelberilxiiı organizaacanuud ba gazartariaalangai oorganuud bolbol xuriaalgiin tylөө xysed xariuusaxa baihanaa xezeeşji martaxa johogyi. Edener xadaa, soxilgo dyyreedyi haa, tariaan xuriaalgadahanda toologdodoggyi geze byxөөr ölgoxo ujalgatai. Paarti ba praviitelьstviin togtoolnuudiiji xazagairuulxa erxe xendeşji ygtөөgyi.

Daşa Lubsaanov.

Xuriaalgiin erximyydiiji şagnaba

Biçyyrei aimagai, Guşadai somonoi, Kaliininai neremzete kolxoozoi kolxoozniguud xadaa tariaa xuriaalgiin byxii xydelmerinyydiiji emxiteigeer jabuulza bainad. Ziseenь, mașinist—staxaanovec nyxer Şarab Bydezaapov gegşe yderei 6 gektaar tariaa xadaxa noormotoi aad, 7-8 gektaar ba zarimdaa 10-11 gektaar xyrter xadaza, aimag soogoo rekoordno huuri ezelze şadalan baina. Myn, boolgoşod—udaarniguud nyxed Balьzirova Dulgarmaa ba Cebegmiitova Dulma gegşed yder byri 60-60 buxal booxo noormiin orondo, sagyrgelze 70-80 buxal boonod.

Tus kolxoozoi pravleenii xadaa azalai ynder bytөөsenyydiiji ede nyxedei tullaza şadahanai ba busad nyxedөө өөhedңgөө ziseenyyd deere xymyyzyylxiin tylөө edeniiji myngөөr ba malaar şagnahan baina.

Dub. Ajuurov.

Gyrende erxim tariaagaa sag soonь tuşaaxa

Popereeçenske, (Manai speciaalьna korrespondeenthee). Jaruunain aimagai kolxoozuudta, xydөө azaxiin produuktnuudiiji beledxelge xangaltagyigөөr jabuulagdaza baina. Aimagaai olonxi kolxoozuud xadaa tariaa soxilgiiji udaaruulxatajaa xamtai gyrende tariaa tuşaalgiiji boloşogyigөөr udaaruulza baina. Popereeçenske zagotpyynkt bolbol haja boltor, taariaa tuşaan abalgada belen bişe baigaa. Ene pyynktiiji daagşa nyxer G. V. Zdaanov bolbol apparaadaa kaadrnuudaar xangaagyi. Jaruunain raipolnarkomzaag nyxer Ajuuşin bolbol iime baidalda erid xemzeenyydiiji abnagyi.

Eneenei rezylьtaadta, „Ryytь Socializma" ba Kiirovei neremzete kolxoozuud bolbol tus zagotpyynkte sentiaabriin 2-to 130 ceentner tariaaji asarxadanь, eneeniiji tuşaan abaagyi baina. Gadna, natuuroplaatiin talaar yngeregşe zilei yriiiji usadxalgiin talaar xemzeenyyd abtanagyi. Mynөө, Egetiin MTS-de xabaatai kolxoozuud natuuroplaatada 2500 ceentner tariaaji mynөө xyrter tuşaagaagyi, xarin yritei xebeeree baina. Ylьdergiin selьsoveedei, Bydiooniin neremzete kolxooz (pravleeniinь tyryylegşe nyxer Jeremeejev) bolbol 700 ceentner şaxuu yriјөө tuşaagaagyi. Myn tereşelen, Leeninei, Kirovei neremzete kolxoozuud yrinyydөө tuşaaza exileedyi.

MTS-yydei xydelmerinyydei tylөө natuuroplaatiiji tuşaalga myn—kolxoozuud byxenei ariuun ujalga myn. Iimehee, kolxoozuud bolbol gyrendөө erxim oroohiiji sag soonь tuşaaxa johotoi.

Daşa Lubsaanov.

Beledxel muutai

„BKP(b)-ein Centraalьna Komiteed ba SSR Sojuuzai Aradai Komissaarnarai Soveedei gargahan „Kolxozniguudai obşçeestvenne gazariiji yrilgehөө xamagaalxa xemzeenyyd tuxai" togtoolol yndehөөr, gazar bagatai Centraalьna raioonuudhaa 84 byle ail ene zilde Tarbagatain almagta nyyze jirexe baina. Tedeniiji—nyyzeljregşediiji tus aimagai kolxoozuudai todo xaluunaar ugtan abalga xadaa jixe xyndete xereg myn Gexetei xamta, ene aimagai 22 kolxoozuudai negenşjiiji mynөө xyrter, tedeniiji ugtan abalgada beledxelgyi ba xezeeş jirexiijinь medenegyi. Ziseenь, „Kraasna Partizaan" kolxozdo 5 byle ail nyyzeljirexe, teed, edeniiji ugtan abalgada jamarş xydelmeri jabuulagdanagyi, eneeni tuşaa kolxoozoi tyryylegşe nyx. Batuurin ba. selьsoveedei tyryylegşe nyx. Gordeejev gegşed, byriş anxaralaa tabinagyi.

AZO ba aimgyisedkoom xadaa ede asuudalnuud tuşaa anxarnagyi. Aimgyisedkoomoi instryyktor nyx. Piskyynovto ene xydelmeri daalgagdahan baibaş haanь, Piskyynov eneen tuxai jyyş medenegyi, huuza baina.

Aimagai organizaacanuud ba somonoi ba kolxoozuud ene geheer egeel serbjooznoor anxarlaa tabiza, nyyzeljirexe byleniiji ugtaxa beledxel duulanaar ugtaxa johotoi.

P. ŞEVÇEENKO.

Харюусагата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Пентресоюзная 19 Теле фоны: редактора — 3-44 отв. секретаря 3-23 Сельхозотдел — 7-55 Промотдел — 5-07.

Бурглавлит № 1147

Типография Наркомместпрома БМАССР.